

Priloga 1:

»Priloga 1

ZAHTEVE ZA SEMENSKE POSEVKE

1. Splošne zahteve

Na zemljišču, kjer je semenski posevek, ne sme biti samosevnih rastlin predhodnega posevka.

Semenski posevek mora biti dovolj oddaljen od virov cvetnega prahu, ki bi lahko povzročili nezaželeno tujo oprašitev.

Semenski posevek mora biti zadosti sortno pristen in čist. Semenski posevek samooplodne linije mora biti zadosti sortno pristen in čist, kar zadeva lastnosti linije. Semenski posevek, namenjen pridelavi semena hibridnih sort, mora biti zadosti sortno pristen in čist tudi glede lastnosti starševskih komponent, vključno z moško sterilnostjo ali obnovo fertilitnosti.

Škodljivih organizmov, ki zmanjšujejo uporabnost semena, predvsem sneti iz družine *Ustilaginaceae*, mora biti čim manj.

2. Posebne zahteve za semenske posevke posamezne vrste žit

2.1 Posebne zahteve za semenske posevke navadne ajde (*Fagopyrum esculentum*), riža (*Oryza sativa*), kanarske čužke (*Phalaris canariensis*), rži (*Secale cereale*) in tritikale (x *Triticosecale*) sort, ki niso hibridne sorte

2.1.1 Izolacija

Semenski posevek mora glede oddaljenosti od virov cvetnega prahu, ki bi lahko povzročili nezaželeno tujo oprašitev (v nadaljnjem besedilu: izolacijska razdalja), izpolnjevati najmanj zahteve, navedene v Preglednici 1. Izolacijske razdalje, navedene v Preglednici 1, se lahko zmanjšajo, če obstaja zaščita pred nezaželeno tujo oprašitvijo (npr. posevek visokih rastlin ali pas gozda).

Preglednica 1. Najmanjša izolacijska razdalja za pridelavo posamezne kategorije semena

Semenski posevek:	Najmanjša izolacijska razdalja za pridelavo:	
	- osnovnega semena	- certificiranega semena
- navadna ajda	300 m	300 m
- kanarska čužka	300 m	250 m
- rž	300 m	250 m
- tritikala, samoprašne sorte	50 m	20 m

2.1.2 Sortna pristnost in čistost ter zdravstveno stanje

V semenskem posevku kanarske čužke in rži število rastlin, ki očitno ne pripadajo sorti, ne sme presegati:

- 1 rastline na 30 m², če je namenjen pridelavi osnovnega semena,
- 1 rastline na 10 m², če je namenjen pridelavi certificiranega semena.

V semenskem posevku riža, ki je namenjen pridelavi:

- predosnovnega ali osnovnega semena, ne sme biti rastlin, ki so očitno divji riž ali rastline z rdečim zrnjem,
- certificiranega semena prve ali druge množitve, sme biti na 100 m² največ 1 rastlina, ki je očitno divji riž ali rastlina z rdečim zrnjem.

Število rastlin, ki so očitno okužene s *Fusarium fujikuroi*, v semenskem posevku riža ne sme presegati:

- 2 rastlin na 200 m², če je namenjen pridelavi osnovnega semena,
- 4 rastlin na 200 m², če je namenjen pridelavi certificiranega semena prve množitve,
- 8 rastlin na 200 m², če je namenjen pridelavi certificiranega semena druge množitve.

2.2 Posebne zahteve za semenske posevke sirka (*Sorghum* spp.)

2.2.1 Izolacija

Semenski posevek mora biti najmanj 300 m oddaljen od virov cvetnega prahu, ki bi lahko povzročili nezaželeno tujo oprašitev, še posebej od rastlin divjega sirka (*Sorghum halepense*). Izolacijska razdalja se lahko zmanjša, če obstaja zaščita (npr. posevek visokih rastlin ali pas gozda) pred nezaželenim opraševanjem.

2.2.2 Sortna pristnost in čistost

V semenskem posevku, namenjenem pridelavi semena samooplodne linije ali starševske komponente, delež rastlin drugih vrst sirka, kot je semenski posevek, ali rastlin, ki očitno ne pripadajo samooplodni liniji ali starševski komponenti, ne sme presegati:

a) če je namenjen pridelavi osnovnega semena:

- ob cvetenju: 0,1% in
- ob zrelosti: 0,1 %;

b) če je namenjen pridelavi certificiranega semena:

- pri rastlinah moške starševske komponente ki prašijo cvetni prah, ko imajo rastline ženske starševske komponente receptivno svilo: 0,1 %,
- pri rastlinah ženske starševske komponente:
 - ob cvetenju: 0,3 % in
 - ob zrelosti: 0,1 %.

V semenskem posevku samoprašne ali sintetične sorte število rastlin, ki očitno ne pripadajo sorti, ne sme presegati:

- 1 rastline na 30 m², če je namenjen pridelavi osnovnega semena,
- 1 rastline na 10 m², če je namenjen pridelavi certificiranega semena.

2.2.3 Ostale posebne zahteve

Semenski posevek, namenjen pridelavi certificiranega semena hibridne sorte, mora v času, ko imajo rastline ženske starševske komponente receptivno svilo, izpolnjevati tudi naslednji zahtevi:

- moške starševske rastline morajo prašiti dovolj cvetnega prahu,
- delež ženskih starševskih rastlin, ki so prašile ali prašijo cvetni prah, ne sme presegati 0,1 %.

2.3 Posebne zahteve za semenske posevke koruze (*Zea mays*)

2.3.1 Izolacija

Izolacijska razdalja mora biti najmanj 200 m. Ta razdalja se lahko zmanjša, če obstaja zaščita (npr. posevek visokih rastlin ali pas gozda) pred nezaželenim opraševanjem.

2.3.2 Sortna pristnost in čistost

V semenskem posevku delež rastlin (po številu), ki očitno ne pripadajo sorti, samooplodni liniji ali starševski komponenti, ne sme presegati:

- a) če je namenjen pridelavi osnovnega semena:
 - samooplodne linije: 0,1 %,
 - dvolinijskega hibrida, vsaka komponenta: 0,1 %,
 - tujeprašne sorte: 0,5 %;
- b) če je namenjen pridelavi certificiranega semena:
 - starševske komponente hibridne sorte, ki je:
 - samooplodna linija: 0,2 %,
 - dvolinijski hibrid: 0,2 %;
 - tujeprašne sorte: 1,0 %.

2.3.3 Ostale posebne zahteve

Semenski posevek, namenjen pridelavi semena hibridne sorte, mora izpolnjevati tudi naslednje zahteve:

- a) v času, ko imajo rastline ženske starševske komponente receptivno svilo, morajo moške starševske rastline prašiti dovolj cvetnega prahu;
- b) ko ima več kot 5 % rastlin ženske starševske komponente receptivno svilo, delež ženskih starševskih rastlin, ki so že prašile ali prašijo cvetni prah, ne sme presegati:
 - 1 % pri posameznem poljskem pregledu,
 - 2 % pri vseh poljskih pregledih skupaj;
- c) pri rastlinah ženske starševske komponente se po potrebi odstranijo metlice.

Rastlina, ki je že prašila ali praši cvetni prah, je tista, pri kateri so se na več kot 50 mm centralne veje ali stranskih vej metlice v zalistnikih cvetov pojavili prašniki, ki so že prašili ali prašijo cvetni prah.

2.4 Posebne zahteve za semenske posevke hibridnih sort rži (*Secale cereale*)

2.4.1 Izolacija

Izolacijska razdalja mora biti najmanj:

- a) če je posevek namenjen pridelavi osnovnega semena:
 - z uporabo moške sterilnosti: 1.000 m,
 - brez uporabe moške sterilnosti: 600 m;
- b) če je posevek namenjen pridelavi certificiranega semena: 500 m.

2.4.2 Sortna pristnost in čistost

Število rastlin, ki očitno ne pripadajo starševski komponenti, v semenskem posevku ne sme presegati:

- 1 rastline na 30 m², če je namenjen pridelavi osnovnega semena,
- 1 rastline na 10 m², če namenjen pridelavi certificiranega semena, pri čemer se ta zahteva pri uradnih poljskih pregledih uporablja samo za žensko starševsko komponento.

2.4.3 Ostale posebne zahteve

Če se za pridelavo osnovnega semena iz 2.4.1 točke pod a) uporablja moška sterilnost, mora biti stopnja sterilnosti moško sterilne starševske komponente najmanj 98 %.

Certificirano seme iz 2.4.1 točke pod b) se pridelava v mešanem posevku ženske starševske komponente, ki je moško sterilna, in moške starševske komponente, ki obnavlja moško fertilnost.

2.5 Posebne zahteve za semenske posevke, namenjene pridelavi certificiranega semena hibridnih sort navadnega ovsa (*Avena sativa*), golega ovsa (*Avena nuda*), peščenega ovsa (*Avena strigosa*), riža (*Oryza sativa*), navadne pšenice (*Triticum aestivum*), trde pšenice (*Triticum durum*), pire (*Triticum spelta*) in samoprašnih sort tritikale (*xTriticosecale*) ter hibridnih sort navadnega ječmena (*Hordeum vulgare*) brez uporabe citoplazemske moške sterilnosti (v nadaljnjem besedilu: CMS)

2.5.1 Izolacija

Rastline ženske starševske komponente morajo biti najmanj 25 m oddaljene od rastlin drugih sort iste vrste, razen od rastlin moške starševske komponente. Izolacijska razdalja se lahko zmanjša, če obstaja zaščita (npr. posevek visokih rastlin ali pas gozda) pred nezaželenim opraševanjem.

2.5.2 Sortna pristnost in čistost

Če se za pridelavo semena uporabijo sredstva za kemično hibridizacijo, mora semenski posevek izpolnjevati naslednjo zahtevo: najmanjša sortna pristnost in čistost posamezne starševske komponente mora biti:

- pri navadnem ovsu, golem ovsu, pšeničnem ovsu, navadnem ječmenu, rižu, navadni pšenici, trdi pšenici in piri: 99,7 %,
- pri samoprašni sorti tritikale: 99,0 %.

2.5.3 Ostale posebne zahteve

Pri pridelavi semena z uporabo sredstva za kemično hibridizacijo mora biti najmanjša stopnja hibridnosti 95 %. Stopnja hibridnosti se ugotovi pri uradnih poljskih pregledih, ki se opravijo v skladu z določbami 14. člena tega pravilnika in s 3. točko te priloge. Če se odstotek hibridnosti določi s testiranjem semena pred uradnim potrjevanjem, pri uradnih poljskih pregledih stopnje hibridnosti ni treba ugotavljati.

2.6 Posebne zahteve za semenske posevke, namenjene pridelavi osnovnega in certificiranega semena hibridnih sort navadnega ječmena (*Hordeum vulgare*) z uporabo CMS

2.6.1 Izolacija

Izolacijska razdalja mora biti najmanj:

- če je posevek namenjen pridelavi osnovnega semena: 100 m,
- če je posevek namenjen pridelavi certificiranega semena: 50 m.

2.6.2 Sortna pristnost in čistost

Delež rastlin (po številu), ki očitno ne pripadajo tipu, v semenskem posevku ne sme presegati:

- a) če je namenjen pridelavi osnovnega semena:
 - vzdrževalne linije ali linije, ki obnovlja moško fertiliteto: 0,1 %,
 - ženske starševske komponente, ki je citoplazmatsko moško sterilna: (v nadaljnjem besedilu: ženska CMS starševska komponenta): 0,2 %;
- b) če je namenjen pridelavi certificiranega semena:
 - linije, ki obnovlja moško fertiliteto, ali ženske CMS starševske komponente, ki ni enolinijski hibrid: 0,3 %,
 - ženske CMS starševske komponente, ki je enolinijski hibrid: 0,5 %.

2.6.3 Ostale posebne zahteve

Stopnja moške sterilnosti pri rastlinah ženske starševske komponenti mora biti najmanj:

- 99,7 %, če je posevek namenjen pridelavi osnovnega semena,
- 99,5 %, če je posevek namenjen pridelavi certificiranega semena.

Zahteve iz prejšnje točke in iz prejšnjega odstavka se preverijo v naknadni kontroli, ki se izvede v skladu s 27. členom tega pravilnika.

Certificirano seme se lahko prideluje v mešanem posevku ženske starševske komponente, ki je moško sterilna, in moške starševske komponente, ki obnovlja fertiliteto.

3. Poljski pregledi

3.1 Izpolnjevanje zahtev iz te priloge se preveri pri poljskih pregledih, ki se opravijo uradno ali pod uradnim nadzorom v skladu z določbami 14. člena tega pravilnika in s to prilogo.

Poljski pregledi se opravijo v času, ko stanje in stopnja razvoja semenskega posevka omogočata pregled izolacije, sortne pristnosti in čistosti, zdravstvenega stanja in ostalih posebnih zahtev, ki jih morajo izpolnjevati semenski posevki.

3.2 V posameznem semenskem posevku se opravi najmanj naslednje število poljskih pregledov:

- a) pri navadnem ovsu (*Avena sativa*), golem ovsu (*Avena nuda*), peščenem ovsu (*Avena strigosa*), navadnem ječmenu (*Hordeum vulgare*), rižu (*Oryza sativa*), navadni pšenici (*Triticum aestivum*), trdi pšenici (*Triticum durum*), piri (*Triticum spelta*) in tritikali (*xTriticosecale*): en poljski pregled;
- b) pri vrstah sirka (*Sorghum* spp.) in pri koruzi (*Zea mays*) v času cvetenja:
 - tujeprašne sorte: en poljski pregled,
 - samooplodne linije ali hibridi: trije poljski pregledi;

če je bil predhodni posevek vrste *Sorghum* spp. ali *Zea mays*, se opravi najmanj en dodatni poljski pregled, da se preveri skladnost z določbami iz 1. točke te priloge.